

Руку найгрой * * *

Ім прастасць разліваць іх зэвае зяжні

Душ Разваж, гаю зеляненькі,

Маё сумаваннейка!

Няма, чуеш, дзяўчынанькі,

Маёга каханнейка.

Прадзівае ў гэтым свеце

Жыве, праўда, няверная,

Мая прываротніца,

З другім недзе мілуецца,

За мной не маркоціцца.

На гэта — фальш ж і гэта ж, зжом, і ці

А мне цяжка, убогаму,

Трываці самотнаму;

Хаджу, ліха шукаючы,

Па свеце журботнаму.

У адным свеце ўсё адно, адно і тое ж

Разваж, гаю зялёненькі,

Маё сумаваннейка!

Спачыць дай стамлёнаму

Ад слёзаў каханнейка.

1914

НА ВАРЦЕ

Стаіць ён на варце, і плюшчацца вочы,

А цела хацела б пайсці на спакой

Заснулі бажання, нічога не хоча,

Не можа крануці рукой.

Тры месяцы з дому... Сабраўся ад жніва,

З народам паходам пайшоў ваяваць...

Успомніцца часам — як там, ці жывы?

А хто дапамог ім звазіць, паараць?

Тры месяцы з дому... Акопы, атакі,

Гарматы, гранаты і тысячы куль...

А як там у хаце мае небаракі, —
Ніякае звесткі адтуль?

Каруся адна... Ці памогуць суседзі?
А хіба ж маглі бы іначай зрабіць?!
Бо маюць жа сэрца, і ён, як прыедзе,
Здалее за ўсё і усім адплаціць.

Суседзі памогуць!.. Што ж дзеецца ў вёсцы?
Ці спорны, ці чорны удаўся там год?
Якое надвор'е, ці снег, ці марозцы,
Ці, можа, завеі? Які ж умалот?

Стаіць ён, вартуе, зліпаюцца вочы,
І цела хацела б спакою, заснуць...
А сэрца спакою не знае, не хоча,
А думкі ад варты лятуць ды лятуць!

Люты, 1915 г.

ПЕСНЯ КАПАЧОЎ*

У цяжкай працы мы жывём,
Спачынку мы не знаем,
Ядзім нясмачна, горка п'ём,
А што за гэта маем?

Пагарду тых, каму ідуць
Работы нашай плёны,
Што нашай працаю жывуць
Ўспаёны і ўскармлены.

* «Капачамі» называюцца на залатых прыісках людзі, каторыя, не працуючы, як іншыя работнікі ад гаспадара, ці працуючы толькі для віду, займаюцца дабычай золата на сваю руку з старых шахтаў, пакінутых пясчоў і г. д., што забараняецца як гаспадарамі, так і горнай паліцыяй. Гэта смелыя, адважныя, спрытныя людзі, часта багатыя, працуючыя толькі дзеля мілавання капацтва, з вялікай асабістай амбіцыяй і з асабліва гостракрытычным стасункам да сучаснай сацыяльнай няроўнасці. (Тут і далей заўвагі А. Гаруна.)